

Landprofil
TJECKIEN
Augusti 2023

SOFF
Säkerhets- och
försvarsföretagen

TJECKIEN SOM FÖRSVARSMARKNAD OCH SAMARBETS LAND

LANDET OCH MARKNADEN

Tjeckien är en parlamentarisk republik där premiärministern och regeringen utgör den verkställande makten. Statschefen, tillika presidenten, är direktvald men intar en mer ceremoniell roll. Presidenten har dock rätt att lägga in veto gentemot lagförslag samt är delansvarig för utnämningar av vissa offentliga ämbeten, så som domare till Högsta domstolen och Författningsdomstolen. Sedan början av 2023 intas presidentposten av den västvänliga samt före detta armégeneralen Petr Pavel.

Landets lagstiftande makt utgår från parlamentet, vilket är uppdelat i ett underhus om 200 ledamöter valda på en 4-årsperiod (Deputeradekammaren) samt ett överhus om 81 ledamöter valda på en 6-årsperiod (Senaten). Den dömande makten utgörs av landets domstolar, vilket inkluderar en författningsdomstol. Även om det under senare år har förekommit viss kritik mot exempelvis presidentbenådningar är den generella trenden att det tjeckiska rättssystemet står på en stabilt oberoende och rättssäker grund som succesivt också befästs.

I Tjeckien återfinns ett antal huvuddokument som styr den strategiska utvecklingen med bäring på försvar och säkerhet. Dessa utgörs primärt av Security Strategy från 2023, Defence Strategy från 2017 samt Long Term Perspective for Defence 2030, från år 2015. Gemensamt för dessa är att Ryssland målas upp som det största militära hotet, och härvid nämns även att ett direkt väpnat angrepp inte heller kan uteslutas. Kina betraktas samtidigt utgöra ett allt mer växande hot på långt sikt. I samtliga av ovannämnda strategier och policy-dokument lyfts även Nato fram som den enkom mest avgörande hörnstenen av landets försvar. Tjeckien är en stark och välintegrerad part inom Nato, och den tjeckiska försvarsmakten är uppbyggd för att bedriva integrerade operationer tillsammans med allierade.

I Security Strategy för 2023 beskrivs vidare hur Tjeckien måste förbereda sig för ett scenario där landet dras in i en konflikt. I syfte att vara en integrerad del av Nato framhåller strategin att den tjeckiska Försvarsmakten skall vara en så kallad Combined Force Army, operationaliserat genom teknologiska och robusta förmågor samt tung mekaniserad materiel. Som särskilt angelägna nationella ansvarsområden lyfts luftvärnsförsvar, skydd av kritisk infrastruktur samt skydd mot hybrid- och cyberhot samt desinformations- och manipulationskampanjer fram.

Logistiska förmågor att ta emot stöd från Nato-allierade påtalas även bära en stor vikt utifrån landets geografiska placering som ett transitland vid potentiella konfliktscenarion. Vid sidan av materielmodernisering är det även prioriterat att bibehålla tillräckliga volymer av ammunitionslager, reservdelar, bränsle och andra materiella nödvändigheter för att kunna verka i en längre och högintensiv konflikt. Strategin understryker vidare att försvarsanslag om 2% av BNP är ett lagstadgat krav och snarare skall betraktas som ett golv än ett takt, och man öppnar också ordagrant upp för möjlighet att spendera än mer; "In fact, Czechia may yet have to spend much more in order to meet its defence needs in the years to come" (Security Strategy 2023: S, 29).

Att främja den industriella basen, där den inhemska försvarsindustrin ingår, beskrivs vidare som ett avgörande nationellt säkerhetsintresse. I Long Term Perspective 2030 fastslås att just det är en av fyra nödvändiga förutsättningar för att nå upp till de nationella ambitionerna kring försvar och säkerhet. Prioritet ges därutöver till joint acquisition-produkter som möter krav om interoperabilitet med Nato- och EU-allierade. Att söka multinationella materielsamarbeten anses vitalt för att den tjeckiska industrin skall bli delaktiga i olika typer av leveranskedjor. Dialog betraktas som ett viktigt verktyg i processen att säkerställa industrins konkurrenskraftighet, och här påtalas vikten av industriella forum och konferenser såväl som täta samarbeten med NATO Support and Procurement Agency (NSPA) samt European Defence Agency (EDA).

Läs mer

[Security Strategy of the Czech Republic 2023](#)

[The Long Term Perspective for Defence 2030](#)

[The Defence Strategy of the Czech Republic](#)

FÖRSVARANSLAGENS UTVECKLING

De tjeckiska försvarsanslagen har uppvisat en stadig ökning sedan 2015 i såväl nominella termer som andel av BNP. 2015 låg anslagen på 1,78 miljarder dollar för att sedermera under 2022 uppgå till 4,93 miljarder dollar och 1,52% av BNP. Utvecklingen påminner om den anslagsutveckling som har skett och sker i Sverige, med en tidspressad förpliktelse om att nå anslagsmålet om 2% av BNP så snart som det är möjligt.

I början av 2023 antogs vidare också en ny lag som förbinder landet att som minimum nå upp till denna nivå, vilket i dagsläget bedöms kräva åtminstone 1 miljard dollar ytterligare i tillskottningsökningar. Denna nivå väntas uppnås under 2024, vilket kommer medföra ett försvarsanslag på omkring 6 miljarder dollar, eller ca 62 miljarder svenska kr. Utifrån såväl den nystiftade lagen som omvärldsutvecklingen förväntas denna nivå bibehållas under överskådlig tid. Ytterligare tillskottsökningar är därutöver att vänta och en sådan utveckling kan även betraktas som sannolik.

FÖRSVARSMATERIEL OCH INVESTERINGAR

Sverige är idag den största utländska leverantören av försvarsmateriel till Tjeckien. Gällande framtida trender kring detta är det svårt att sia om. Landet står inför en påtaglig modernisering av sin Försvarsmakt, och detta har bland annat medfört att man i högre utsträckning påtalat vikten av att ge den inhemska försvarsindustrin en allt större och viktigare roll. Sverige bedöms dock allt vidare förbli den största importören fram till åtminstone omkring 2027, dvs året då avtalet för leasingen av 14 st Gripenplan utgår. Aktuella indikationer tyder dock på att en förlängning av avtalet till 2035 kan vara på väg att formaliseras. Beställningen av en större antal CV90 har nyligen också gjorts, vilket ytterligare befäster svensk försvarsindustri som en stark part inom den tjeckiska materielförsörjningen. Tjeckien tillhör också en av Sveriges största mottagare av försvarsmateriel. Båda länderna spelar således en ömsesidigt stor roll för varandra.

I dokumentet Long Term Perspective for Defence 2030 återfinns övergripande trender i utvecklingen av den tjeckiska Försvarsmakten. Till dessa hör bland annat system och teknologier inom underrättelsetjänst, Command and Control, logistik samt cyber. Arméns tyngdpunkt vilar vidare

på mekaniserade brigader, vilket kräver en stor omsättning av olika typer av stridsfordon, inklusive stridsvagnar. Tjeckien har haft en relativt stor arsenal av kalla kriget-utvecklat materiel. En utgången livstid på dessa system, kombinerat med att man har skänkt bort stora volymer till Ukraina, kräver därav omfattande nyinvesteringar i tung modern materiel. Till detta hör även precisionsstyrt artilleri som agerar eldstöd för manöverförbanden. Därutöver efterfrågas en modernisering och upprustning av luftvärnsförsvaret i syfte att kunna skydda flygbaser och övrigt relevant infrastruktur.

För att svara upp gentemot ovanstående behov pågår respektive väntas ett antal olika större anskaffningsprojekt. Till dessa hör bland annat inköpen av 107 st pansarterrängbilar av Pandur II från österrikiska Steyr. Dessa bedöms även kräva uppdateringar from 2025. Vidare 52 st CAESER självgående artillerienheter från franska Nexter samt 8 st UH-1Y transporthelikoptrar respektive uppemot 10 st AH-1Z attackhelikoptrar från amerikanska Bell. Israeliska företag är även för närvarande involverade i projekt såsom 4st batterier av luftvärnssystemet SPYDER, den tillhörande antistridsvagnsmissilen SPIKE-LR samt 8 st ELM 2084 MMR radarsystem. Utöver detta är också 14 st Leopard 2-stridsvagnar på ingång efter ett särskilt ingånget avtal med Tyskland. Försvarsministeriet har dock aviserat att framtidens totala stridsvagnsvolym bör uppgå till 58 st stridsvagnar samt 15 st stöd- och ledningsstridsvagnar, och i detta projekt undersöker Tjeckien amerikanska och sydkoreanska alternativ vid sida av det tyska. Särskilt aktuellt och nämnvärt för svenskt vidkommande är vidare den nyss undertecknade anskaffningen av 246 st CV90 från svenska BAE Systems Hägglunds. Utöver nämnda stora projekt har den tjeckiska regeringen aviserat intentionen att anskaffa 24 st F35-stridsflygplan från Lockheed Martin; en affär som det amerikanska utrikesdepartementet sedermera också godkände under 2023. Detta torde bli Tjeckiens största materielprojekt någonsin, och får som konsekvens att Gripen-leasingavtalet sannolikt upphör senast 2035, i väntan på att den succesiva ombeväpningen till F-35 slutförs.

I övrigt, och för sammanhangets relevans, bör även nämnas att det tjeckiska försvarets forskningsinstitut WVU (Vojenský Výzkumný Ústav) tillsammans med militäruniversitetet i Brno är ett instrumentellt verktyg inom forskning- och utveckling avseende nya projekt, i synnerhet kopplat till markmateriel. Vidare information om denna organisation återfinns [här](#). Institutet listar bland annat nuvarande och kommande projekt utifrån finansieringsmodell. Detta är fördelat mellan den tjeckiska staten, gemensamma EU-finansieringar samt andra finansieringslösningar. Dessa projektlister finns att vidare tillgå [här](#).

Läs mer

[The Largest Foreign Suppliers to the Czech Armed Forces](#)

[Basic Trends in the Development of the Czech Armed Forces: s,12](#)

[Czech Republic - Country Commercial Guide](#)

[WVU - Military Research Institute, State enterprise](#)

HANDEL MED SVERIGE

Den svenska exporten till Tjeckien har de senaste åren inneburit flera större avtal.

Några exempel på affärer med medlemsföretag;

[2023-05-25 BAE Systems Hägglunds får order på 246 stridsfordon CV90 MarkIV](#)

[2019-02-16 Saab får order från Tjeckien på utökning av taktiska övningssystem](#)

[2018-12-18 Saab får order på RBS 70 NG från den tjeckiska försvarsmakten](#)

[2018-04-11 Tjeckiska flygvapnet slutför MS20-uppgradering av Gripen för ökad operativ förmåga](#)

[2016-08-29 Installationen av Saabs markövervakningsradar SR-3 godkänd på Václav Havel Airport i Prag](#)

[2015-11-16 Tjeckiska armén har genomfört lyckad testskjutning och integration av Saabs RBS 70 NG](#)

[2015-09-16 Saab tecknar nytt minröjningskontrakt](#)

ÖVRIGT

SOFF har ett samarbete med Defence and Security Industry Association of the Czech Republic (DSIA; AOBP på tjeckiska). DSIA samlar tjeckiska företag inom sektorerna för militära frågor, säkerhet och dual use med bäring på områdena forskning, utveckling, produktion, handel och marknadsföring. Föreningen har existerat sedan 1997 som en oberoende, opolitisk och icke-vinstdrivande NGO. Med detta sagt utgör DSIA en respekterad partner till den tjeckiska regeringen, industri- och handelsministeriet, försvarsministeriet, inrikesministeriet respektive utrikesministeriet, vilka man också löpande sluter samarbetsavtal tillsammans med.

DSIA bistår även sina medlemmar med en rad olika aktiviteter för att främja deras intressen. Detta inkluderar att främja företagen bland statliga institutioner, bistå lagstiftningsprocessen, undersöka nya marknader utomlands samt internationella samarbeten, med mera. DSIA är SOFF:s tjeckiska motsvarighet och samarbetsorgan. Vid ytterligare intresse kring DSIA, [läs mer här](#).

Genom åren har SOFF och DISA bl.a. arrangerat:

[191019 IDET 2019](#)

[190320 Svensk-tjeckisk försvarsmarknadsdag](#)

[171010 Svensk-tjeckiska försvarsmarknadsdagar i Tjeckien](#)

[161012 Industriseminarium Tjeckien](#)

160407 SE-CZ Defence Industry, (SOFF, Storgatan 5)

Offset

Offset regleras av ett direktiv utfärdat av regeringen från 2005. I direktivet framgår bland annat att ministeriet för handel och industri är ansvariga för offset, vilket kanaliseras genom en offset-kommission, där även ledamöter från försvars- och utrikesministeriet ingår. Vidare uppgår summan för offsetkontrakt till ett minimum om 500 miljoner CZK (ca 240 miljoner sek). Direktivet återfinns [här](#) i engelsk översättning.

Relevanta aktiviteter;

[2024-10-16/18 Future Forces International Exhibition: PVA Expo, Prag](#)

Internationellt evenemang som täcker en rad olika områden. Till dessa hör bland annat nätverkande, medicinsk utrustning, mark- och luftstrid, autonoma system, cyber, CBRN, rymden, styrkeintegration, teknologi och innovation samt multidomän-avancerade robotsystem. 2024 års upplaga går under parollen avancerade teknologier inom försvar och säkerhet, vilket således utgör det aktuella fokuset.

[Maj 2025 The IDET International Defence and Security Technologies Fair: Brno Exhibition Center](#)

Internationell mässa med fokus på allt kring utrustning med bäring på försvar, säkerhet och teknologi. Eventet är främst utformat som en exportplattform för tjeckiska företag inom försvar och säkerhet, men har ett högt deltagande av såväl nationella som internationella besökare

MEDLEMSFÖRETAG MED INTRESSE FÖR TJECKISKA MARKNADEN

(REDOVISAS SEPARAT TILL MYNDIGHETER)

TJECKIEN